

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Тип і назва освітньої програми	ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
Курс, семестр	4 курс, 8 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова викладання	Державна
Факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму
Контактні дані розробника	Тютюнник Юрій Михайлович, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму e-mail: iurii.tiutiunnyk@pdau.edu.ua , тел.: +38097-261-71-59, сторінку викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/tyutyunnyk-yuriy-myhaylovych Капасва Людмила Миколаївна, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму e-mail: liudmyla.kapaieva@pdau.edu.ua , тел.. +38050-32-77-840 сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/kapayeva-lyudmyla-mykolayivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Економіко-математичні методи та моделі, Економічний аналіз, Інвестування, Статистика, Фінанси, Фінанси підприємств, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.
Компетентності	- загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. - спеціальні (фахові, предметні): СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

	<p>СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.</p> <p>ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p> <p>ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Опанування навчальної дисципліни сприяє формуванню вміння ефективно спілкуватися, слухати та переконувати, здатності співпрацювати, досягати спільних цілей; вміння аналізувати інформацію, робити обґрунтовані висновки; мотивувати інших; вміння генерувати нові ідеї; здатності ефективно планувати свій час	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Набути теоретичні знання та оволодіти практичними навичками фінансового планування підприємств різних форм власності в сучасних умовах господарювання.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Методологічні основи фінансового прогнозування та планування.</p> <p>Тема 2. Довгострокове фінансове планування та фінансова стратегія підприємства. Основи бізнес-планування.</p> <p>Тема 3. Фінансова діагностика як передумова фінансового планування.</p> <p>Тема 4. Планування доходів, витрат та прибутку підприємства.</p> <p>Тема 5. Баланс грошових ресурсів та капітальних вкладень.</p> <p>Тема 6. Прогнозний баланс активів і пасивів підприємства.</p> <p>Тема 7. Бюджетне планування.</p> <p>Тема 8. Контроль і аналіз виконання фінансового плану.</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p>1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); практичні методи (вправи, робота з навчально-методичною літературою).</p> <p>2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, навчальні дискусії, відповіді на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження).</p> <p>3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії, , рольові та ділові ігри); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій).</p> <p>4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок, самоаналіз, визначення пріоритетних напрямів власного навчального інтересу).</p>	

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу.
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- ЩОДО термінів виконання та перескладання	Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyproces2025.pdf), Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvinyuvannyazdobuvachi2025.pdf). Терміни виконання письмових робіт визначаються тематичним планом (індивідуальним планом здобувача вищої освіти) відповідно до розкладу навчальних занять та є однаково прийнятними для всіх форм здобуття вищої освіти. Поточний контроль здійснюється провідним НПП під час навчальних занять, які закріплені за зазначеною навчальною дисципліною відповідно до тематичного плану.
- ЩОДО академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконується відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів. Списування під час контрольних робіт заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist .
- ЩОДО відвідування занять	Відвідування всіх видів навчальних занять є обов'язковим (відповідно до п. 7.9.11 Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyproces2025.pdf). Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи тощо). Відмітка про відвідування занять здобувачами вищої освіти здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.
- ЩОДО зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	Зарахування результатів неформальної/інформальної освіти здійснюється згідно чинного законодавства, а саме Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu2025.pdf).

<p>- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ</p>	<p>Оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно п. 5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachi_v2025.pdf).</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p>Основні</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. Планування діяльності підприємств : навч. посіб. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 135с. 2. Ільчук П. Г., Коць О.О., Якимів А.І. Проектне бюджетування та фінансове планування : навч. посіб. Львів: Видавництво «Новий світ – 2000», 2023. 143 с. 3. Хлевицька Т.Б. Фінансове планування та бюджетування : навч. посіб. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 130 с. 4. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В., Череп О. Г. Фінансове планування : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023. 292 с. 5. Череп А. В., Бугай В. З., Горбунова А. В., Череп О. Г. Фінансове планування : практикум. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023. 196 с. 	
<p>Допоміжні</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. 2. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. ; вид. 2-ге. Миколаїв : вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. 2021. 336 с. 3. Дергалюк Б., Деркач Н. Фінансове планування діяльності малого підприємства. <i>Економіка та суспільство</i>, 2023. №57. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-7. 4. Дергалюк Б.В., Деркач Н.С. Фінансове планування на підприємстві: сутність, проблеми та оптимізація. <i>Економіка та суспільство</i>. 2023. Вип. №54. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-19. 5. Дорошенко О.О., Сорокатиї В.М. Фінансове планування на підприємстві як метод мінімізації фінансових ризиків. <i>Ефективна економіка</i>. 2021. №10. URL: https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.10.95. 6. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. 214 с. 7. Непран А., Чуйко Н., Храпач К. 2023. Фінансове планування в управлінні промисловим підприємством. <i>Scientia fructuosa</i>. 2023. №2 (148), С. 78–91. URL: https://doi.org/10.31617/1.2023(148)08. 8. Нечипоренко А.В. Стабіас С.М. Фінансове планування та прогнозування в системі управління підприємством. <i>Ефективна економіка</i>. 2022. №10. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/653. 9. Поляков М.А. Фінансове планування на підприємстві. <i>Трансформаційна економіка</i>, 2023. №3, С. 80-84. URL: https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-3-14 10. Ставерська Т. О., Андрющенко І. С. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навч. посіб.; вид. 2-ге, доп. Харків : ХДУХТ, 2019. 144 с. 11. Чебанова Т. Є. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Одеса. ОНМУ. 2025. 190 с. 12. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. 2022. 224 с. 	
<p>Інформаційні ресурси</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Державної служби статистики України: http://ukrstat.gov.ua. 2. Офіційний сайт журналу «Облік і фінанси»: http://www.afj.org.ua/. 4. Офіційний сайт журналу «Фінанси України»: http://fu.minfin.gov.ua/. 5. Сайт Верховної Ради України: http://zakon4.rada.gov.ua/laws. 6. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/. 	
<p>Реквізити затвердження</p>	<p>Затверджено на засіданні кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму протокол від 12 січня 2026 р. № 9</p>

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Опитування	Підготовка та опублікування тез наукових конференцій	
Тема 1. Методологічні основи фінансового прогнозування та планування.	2	2	2		6
Тема 2. Довгострокове фінансове планування та фінансова стратегія підприємства. Основи бізнес-планування.	2	2	2		6
Тема 3. Фінансова діагностика як передумова фінансового планування.	2	2	2		6
Тема 4. Планування доходів, витрат та прибутку підприємства.	4	4	2		10
Тема 5. Баланс грошових ресурсів та капітальних вкладень.	12	12	2		26
Тема 6. Прогнозний баланс активів і пасивів підприємства.	6	8	2		16
Тема 7. Бюджетне планування.	4	6	2		12
Тема 8. Контроль і аналіз виконання фінансового плану.	2	4	2		8
Підготовка та опублікування тез наукових конференцій	-	-	-		10
Разом	34	40	16	10	100

Шкала та критерії оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>за виконання вправ на практичних заняттях (за одну вправу)</i>	
2	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, сформовані повні висновки, що свідчить про високий рівень навичок щодо володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, застосування відповідних економіко-математичних методів та моделей для вирішення фінансових задач, формування і аналізу фінансової звітності та правильного інтерпретування отриманої інформації, володіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування, володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, застосування набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів
1	розрахунки практичної ситуації виконані не правильно, з певною кількістю помилок, сформовані неповні висновки, що свідчить про базовий рівень навичок щодо володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, застосування відповідних економіко-математичних методів та моделей для вирішення фінансових задач, формування і аналізу фінансової звітності та правильного інтерпретування отриманої інформації, володіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування, володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, застосування набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів
0	Неправильні розрахунки і відсутність висновків, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
<i>за виконання завдань самостійної роботи (за одне завдання)</i>	
2	розрахунки практичної ситуації виконані правильно, сформовані повні висновки, що свідчить про високий рівень навичок щодо володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, застосування відповідних економіко-математичних методів та моделей для вирішення фінансових задач, формування і аналізу фінансової звітності та правильного інтерпретування отриманої інформації, володіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування, володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, застосування набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів
1	розрахунки практичної ситуації виконані не правильно, з певною кількістю помилок, сформовані неповні висновки, що свідчить про базовий рівень навичок щодо володіння методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем, застосування відповідних економіко-математичних методів та моделей для вирішення фінансових задач, формування і аналізу фінансової звітності та правильного інтерпретування отриманої інформації, володіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування, володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів, застосування набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів
0	Неправильні розрахунки і відсутність висновків, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
<i>опитування</i>	
2	Здобувач вищої освіти надав повну відповідь, чим продемонстрував знання щодо методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, економіко-математичних методів та моделей для вирішення фінансових задач, формування і

	аналізу фінансової звітності та інтерпретування отриманої інформації, методичного інструментарію здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження фінансових процесів для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.
1	Здобувач вищої освіти надав часткову відповідь, чим продемонстрував недостатні знання щодо методичного інструментарію діагностики стану фінансових систем, економіко-математичних методів та моделей для вирішення фінансових задач, формування і аналізу фінансової звітності та інтерпретування отриманої інформації, методичного інструментарію здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження фінансових процесів для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів
0	Здобувач вищої освіти не надав відповідь, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
<i>за підготовку та опублікування тез наукових конференцій</i>	
10	Підготовка та опублікування тез у збірнику наукових праць міжнародної конференції.
8	Підготовка та опублікування тез у збірнику наукових праць всеукраїнської конференції.
5	Підготовка та опублікування тез у збірнику наукових праць внутрішньовузівської конференції.